

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.083/2022/9.

Kijavító végzés 11. sorszám alatt!

Kiegészítő ítélet 14. sorszám alatt!

A felperes:

az Ügyész

A felperes képviselője:

(.....) Megyei Főügyészség (ügyintéző: ügyész neve, ügyészség címe.)

Az alperesek:

I. rendű alperes: (I. r. alperes neve) (lakcíme)

Az I. rendű alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Juhász Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Juhász Ádám ügyvéd, iroda címe.)

II. rendű alperes:

(II. r. alperes neve) Korlátolt Felelősségű Társaság ((címe).)

II. rendű alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Makó Sándor ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

Jogsértő tevékenységtől való eltiltás és kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék, 6.P.20.426/2020/37.

A fellebbezést benyújtó fél:

Felperes: 6.P.20.426/2020/39.

I. rendű alperes: 6.P.20.426/2020/38.

II. rendű alperes: 6.P.20.426/2020/40.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben, az alábbiak szerint változtatja meg.

Mellőzi a II. rendű alperes eltiltását a védett állatokra vonatkozó, természetvédelmi jogszabályokat sértő tevékenységtől, a védett állatfajok egyedének zavarásától, károsításától,

elpusztításától, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetésétől, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő vagy búvóhelyeinek károsításától, lerombolásától.

Mellőzi az I. rendű alperes 6 850 000 (hatmillió-nyolcászötvenezer) Ft kártérítés és ennek 2017. június 15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezését.

A II. rendű alperes által az Agrárminisztérium 10032000-01220191-50000005. számú számlájára fizetendő kártérítés összegét 13 700 000 (tizenhárommillió-hétszázezer) Ft-ra és annak az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamataira felemeli.

A II. rendű alperes által az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 822 000 (nyolcszázhuszonkettőezer) Ft-ra felemeli, az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét 36 000 (harminchatezer) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a Magyar Államot, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 434 974 (négy százharmincnégyezer-kilencszázhetvennégy) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság felhívására 1 144 000 (egymillió-száznegyvennégyezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket, a további 1 240 000 (egymillió-kettőszáznegyvenezer) Ft másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] Az I. rendű alperes a II. rendű alperesi gazdasági társaság alkalmazottja. A II. rendű alperesnek adótartozása van és egy közel 20 000 000 Ft összegű beruházási hitelt törleszt. A cégkivonat szerint a II. rendű alperes főtevékenysége a közúti áruszállítás, 2017. évben egy bérelt munkagéppel rendelkezett.

[2] A II. rendű alperes tulajdonában áll a telephelyeül szolgáló (település neve), (utca neve) (ingatlan hrsz.-a). hrsz. alatti beépítetlen füves terület. E telephelyen egy 26,4 m hosszú, 2,6 m magas és 7 m széles homokos föld-depó került kialakításra, amelynek mindkét hosszanti oldalán 2017. tavaszán partifecskék költőtelepet alakítottak ki.

[3] A Hortobágyi Nemzeti Park munkatársainak felmérése alapján az egyik oldalon 73 db, a másik oldalon 226 db költőüreg volt. A 2017. május 31-én és június 3-án végzett helyszíni szemle alapján 250 pár védett partifecske és 3-4 pár gyurgyalag költését regisztrálták. Június elején összesen 301 pár partifecske költését állapították meg.

[4] Az I. rendű alperes a II. rendű alperes utasítása alapján 2017. június 15-én az általa vezetett munkagéppel a föld-depó (utca neve) utcára néző oldaláról 12 m³ földet lebontott és elszállított, melynek következtében az ezen az oldalon létesült költőtelepek teljesen megsemmisültek.

[5] A (X) Járásbíróság 2019. március 19-én kelt (.....)/17. számú ítéletében megállapította az I. rendű alperes bűnösségét természetkárosítás bűntettében, amelyért 1 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre ítélte, ennek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. A járásbíróság eljárása során szakértői bizonyítást fogantatosított annak megállapítása érdekében, hogy hány költőüreg, illetve egyed semmisült meg az I. r. alperes tevékenysége eredményeként. A perben kirendelt (szakértő 1. neve) igazságügyi élővilág-szakértő számítása szerint a depóban 75 költőüreg volt, abban költőüregenként 3-5 db tojás volt megbecsülhető. A fényképfelvételekből megállapította, hogy a cselekmény elkövetésekor a fiókák többsége kikelt. Az elpusztult egyedek számát minimum 274 darabra tette. A nyomozati eljárásban kirendelt (szakértő 2. neve) igazságügyi szakértő a 75 költőüregben 365-375 tojást, illetve fiókat vélelmezett.

[6] A (X) Járásbíróság (szakértő 1. neve) szakvéleményét elfogadva a költőüregek számát 75 darabra, míg az elpusztult egyedekét 274 darabra tette és megállapította, hogy a 13/2001. (V.9.) KÖM. rendelet (Kr.) 2. sz. melléklete szerint egyedenként 50 000 Ft értékkel számolva az elpusztított 274 db partifecske pénzben kifejezett értéke 13 700 000 Ft. Ítéletében rögzítette, a tanúvallomásokból egyértelműen megállapítható volt, hogy az I. rendű alperesnek tudomása volt a depóban létesült partifecske fészkekről, különös tekintettel arra, hogy a területet a káreseményt megelőzően sárga jelzőszalaggal megjelölték.

[7] A Szolnoki Törvényszék 2019. november 26. napján kelt ítéletében a (X) Járásbíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy az I. rendű alperessel szemben kiszabott büntetést halmazati büntetésnek minősítette. A törvényszék ítélete indokolásában maga is 274 db egyed pusztulását rögzítette.

A felperes keresete, az alperes védekezése

[8] A felperes módosított keresetében kérte az alperesek eltiltását a védett állatokra vonatkozó természetvédelmi jogszabályokat sértő tevékenységtől, a védett állatfajok egyedének zavarásától, károsításától, elpusztításától, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetésétől, lakó-, élő, táplálkozó-, vagy búvóhelyének lerombolásától, károsításától. Kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 13 700 000 Ft kártérítés és ennek 2017. június 15. napjától a kifizetés napjáig járó kamatai megfizetésére az Agrárminisztérium megjelölt számlájára. Az ügyész perindítási jogosultságát az ügyészségről szóló 2011. évi CLVIII. tv. (Ütv.) 27. § (5) bekezdés e) pontjára és (6) bekezdésére alapította, a tevékenységtől való eltiltás tekintetében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. (Tvt.) 4. § a), e), f), i) és p) pontjaira, a 43. § (1), a 60. § (2) bekezdésére, a kár megtérítése tekintetében a Tvt. 43. § (1), 60. § (2), 68. § (2), 81. § (1) és (2) bekezdésére hivatkozott, utalva a Ptk. szabályaira,

amelyek közül a 6:535 § (1), 6:522. § (1), 6:527. § (1) bekezdését és a 6:532. §-át kérte alkalmazni. Késedelmi kamatigényét a Ptk. 6:48. § (1) bekezdésére alapította. Keresete indokaként előadta, az I. rendű alperes bűnösségét természetkárosítás büntetében a bíróság jogerős ítéletében megállapította, az eljárásban beszerzett szakértői vélemények alapján a károkozó magatartással okozati összefüggésben 274 db védett madár pusztult el, amelyek eszmei értéke egyenként 50 000 Ft, így a teljes kár 13 700 000 Ft. A büntetőeljárás adataira utalva kiemelte, az I. rendű alperes a kárt szándékos magatartással idézte elő, és miután a kárt munkaviszonya keretében a II. rendű alperes ügyvezetőjének utasítása alapján okozta, ezért a Ptk. 6:540. § (1) és (3) bekezdése alapján az alperesek a kárért egyetemleges felelősséggel tartoznak.

[9] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Továbbra is vitatta, hogy a terhére rótt bűncselekményt elkövette. Állította, hogy a károkozás időpontjában a helyszínen nem észlelt sem fészkeket, sem tojásokat, illetve védett egyedeket, és tagadta, hogy a költőüregeket szándékosan elpusztította, megrongálta. Kiemelte, a tevékenységtől eltiltás a kétszeres értékelés tilalmába ütközik, mert a büntetőeljárásban vele szemben büntetést szabtak ki. Vitatta a kártérítés összegét is, mert a büntetőeljárásban az okozott kár mértéke a szakvélemény alapján becsléssel került meghatározásra, miután egyik szakértő sem tudta megállapítani az elpusztult fiókák és tojások számát, így erre vonatkozóan nem áll rendelkezésre olyan adat, bizonyíték, ami alapul szolgálna a pontos egyedszám meghatározásához. A rendelkezésre álló szakvélemények megállapításai egymásnak ellentmondanak, s miután a felperes sikerrel nem bizonyította a ténylegesen elpusztult egyedek számát, ezért a kár megtérítésére nem kötelezhető. Másodlagosan - kártérítési felelőssége megállapítása esetén - a Ptk. 6:522. § (4) bekezdése alkalmazásával a kártérítés mérséklését kérte elnehezült anyagi helyzetére és az ügy sajátosságaira figyelemmel.

[10] A II. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy utasítást adott az I. rendű alperesnek a homokdepó elhordására. Álláspontja szerint a perben a Ptk. 6:540. § (1) és (3) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók. Kiemelte, ha az I. rendű alperes a károkozó magatartást szándékosan bűncselekménnyel valósította meg, úgy ez a II. rendű alperes fokozott veszéllyel járó tevékenysége körén kívül eső elháríthatatlan oknak minősül, ami felelőssége megállapítását kizárja.

[11] A felperes válasziratában kiemelte, az I. rendű alperes büntetőjogi felelősségét jogerős ítélet állapította meg, ezért az utóbb nem vitatható. Fenntartotta a tevékenységtől eltiltásra vonatkozó keresetét utalva arra, hogy az nem ütközik a ne bis *idem* elvébe. A büntetőeljárásban készült szakvélemény megalapozott, az a polgári perben felhasználható és utalt arra, hogy a kártérítés összegét (szakértő 1. neve) szakértő által kimunkált legkisebb egyedszám alapulvételével határozta meg. A Tvt. 81. § (1) bekezdésére utalással hangsúlyozta, a természet védelmére vonatkozó jogszabályok megsértéséért a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályok alkalmazandók, amely objektív alapú, ez alól a II. rendű alperes nem mentheti ki magát azzal, hogy a károkozó magatartást az I. rendű alperes szándékos cselekménnyel fejtette ki.

Az elsőfokú ítélet

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletében eltiltotta az alpereseket a védett állatokra vonatkozó természetvédelmi jogszabályokat sértő tevékenységtől, a védett állatfajok egyedének zavarásától, károsításától, elpusztításától, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetésétől, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő vagy búvóhelyeinek károsításától, lerombolásától. Kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg egyetemleges 15 napon belül 6 850 000 Ft kártérítést és annak 2017. június 15. napjától a kifizetés napjáig járó, a

késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát az Agrárminisztérium megjelölt számlájára átutalással. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak 205 500 Ft illetéket azzal, hogy a 616 500 Ft illeték az állam terhén marad. Ítélete indokolásában kiindulópontként rögzítette, hogy az I. rendű alperes bűnösségét természetkárosítás büntetőjogi jogerős ítélet állapította meg, ami utóbb a polgári perben nem vitatható, az ott megállapított tényállás a polgári perben eljáró bíróság számára is irányadó. A büntetőeljárás adataiból, valamint a tanúvallomásokból bizonyított, hogy az I. rendű alperes észlelte a költőüregeket és a fecske kolóniát, és ennek ismeretében hordta el a homokdepót. A jogerős büntető ítélet rögzítette a partifecske költőhelyeinek és egyedeinek számát, amelye a tényállás megállapításakor elfogadott A Pp. 263. § (1) bekezdése és a 270. § (1) bekezdése alapján bizonyítékként értékelhető a büntetőeljárásban beszerzett (szakértő 1. neve) szakértőtől származó szakvélemény, mely szerint az elpusztult egyedek száma csak becsléssel volt megállapítható, 75 költőüreget feltételezve ez 274 egyedre jelentett, ellentétben (szakértő 2. neve) szakvéleménye szerinti 375 egyeddel, illetve tojással. Az egyedek számát (szakértő 1. neve) szakvéleménye alapján határozta meg azzal, hogy egy egyed (tojás, vagy fióka) értéke 50 000 Ft.

[13] Kiemelte, a Tvt. 81. § (1) bekezdése alapján a természet védelmére vonatkozó jogszabályok megsértésével okozott kárért való felelősség megítélésére a Ptk. fokozott veszéllyel járó tevékenység felelősségi szabályai alkalmazandók azzal, hogy a felelősség alóli mentesülést csak az e tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan ok jelentheti. Az I. rendű alperes a károkozó magatartást munkagéppel fejtette ki, ami veszélyes üzem, s miután az I. rendű alperes a Ptk. 6:540. § (1) bekezdése értelmében a kárt a foglalkoztatására irányuló jogviszonyával összefüggésben szándékosan okozta, ezért a Ptk. 6:540. § (3) bekezdése alapján a munkáltatóval, azaz a II. rendű alperessel egyetemlegesen felel a bekövetkezett teljes kárért. [Ptk.6:535. § (1) bekezdés, 6:540. § (3) bekezdés]. Közömbös, hogy a II. rendű alperes ügyvezetője tudott-e a károkozó cselekményről, illetve, hogy kinek az utasítására történt a munkavégzés.

[14] A kártérítés összegét a Ptk. 6:522. § (4) bekezdése alapján 50 %-ra mérsékelte, figyelembe véve az alperesek kedvezőtlen anyagi helyzetét. Az I. r. alperes marasztalását nem ítélte a kétszeres értékelés tilalmába ütközőnek, mert a büntetőjogi felelősség megállapítása nem mentesíti a károkozót a polgári jogi felelősség alól.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[15] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az I-II. rendű alperesek is fellebbezést terjesztettek elő. A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az alperesek által egyetemlegesen fizetendő kártérítés összegét 13 700 000 Ft-ra kérte felemelni. Hangsúlyozta, a kártérítés összege mérséklésének indokaként az elsőfokú bíróság különös méltánylást érdemlő körülményként kizárólag az I. és II. rendű alperesek kedvezőtlen anyagi helyzetére utalt, ami csupán egy szempont, emellett értékelendő a jogsértés elhárítása érdekében kifejtett tevékenység, a vétkesség foka, az elkövetés módja is. Lényeges, hogy a kártérítési felelősség célja nemcsak a reparáció, hanem a megelőzés és a nevelés is. Perbeli esetben a veszélyes üzemi felelősség objektív alapú szabályai alkalmazandók, az az átlagot jelentősen meghaladó felelősségi alakzat, a kártérítés nem mérsékelhető pusztán a felelős személyek vagyoni, jövedelmi viszonyai alapján, ahhoz a fentebb felsorolt körülményeket is vizsgálni kell, amelyre a perbeli esetben nem került sor.

[16] Téves a perköltségre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezés, mert pernyertes lett, ezért az elsőfokú költségekben az alperesek marasztalandók. Kiemelte, az alpereseket az elsőfokú bíróság egyetemlegesen kötelezte a kártérítés megfizetésére, ezért mint egységes pertársak az

eljárási illetéket is egyetemlegesen kötelesek viselni. Az I. rendű alperes személyes költségmentességben részesült, ezért a II. rendű alperes köteles a teljes elsőfokú eljárási illeték megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú bíróság a saját álláspontjához mérten sem helytállóan határozta meg a peres felek által viselendő eljárási illeték összegét. A továbbiakban részletezte az elsőfokú ítélet kifogásolható elírásait, ellentmondásait.

[17] Az I. és II. rendű alperes fellebbezésükben elsődlegesen az ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérték. Tévesnek ítélték az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, a bizonyítékok mérlegelését és a levont következtetéseket, kiemelve, hogy a büntetőeljárásban rögzített tényállás csak korlátozott mértékben köti a polgári perben eljáró bíróságot. Mindkét alperes a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjaiban rögzített felülbírálati jogkör gyakorlását kérte.

[18] Az I. rendű alperes a fellebbezésében kiemelte, a kétszeres értékelés tilalmába ütközik a büntetőeljárásban kiszabott büntetés mellett a tiltó rendelkezés vele szembeni alkalmazása. Fenntartotta, hogy a partifecske fészkeket és az egyedeket nem észlelte és nem pusztította el tudatosan, azaz bűnösségét továbbra is tagadta. Vitatta az egyedek büntetőeljárásban meghatározott számát, mert az nem konkrét bizonyítékokon, hanem becslésen alapult, és szakértői módszerekkel nem lehetett megállapítani, hogy hány állat sérült, vagy pusztult el. Emellett a szakvélemények sem voltak egybehangzóak a kár mértéke tekintetében. Emiatt súlyosan méltánytalan ránézve, hogy konkrét bizonyítékok hiányában, pusztán becslés alapján marasztalta a bíróság. Lehetséges, hogy jóval kevesebb egyed volt a fészkekben, mint amit az elsőfokú bíróság elfogadott, ezért – esetleges marasztalása esetén - indokolt a lehető legkisebb egyedszám alapulvétele.

[19] A II. rendű alperes fellebbezésében kifejtett érvelése szerint, ha bizonyította, hogy az I. rendű alperes károkozó magatartása szándékos bűncselekményt valósított meg, akkor az is bizonyította, hogy a kárt a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő, amelyért nem felel. Ugyanakkor az I. rendű alperes károkozó magatartása nem áll összefüggésben a foglalkoztatására irányuló jogviszonnyal, mert arra nem kapott utasítást és munkaköri feladata sem volt a kárt megvalósító magatartás. Erre figyelemmel egyetemleges felelőssége nem állapítható meg. Vitatta a felperesi követelés összecszerúságát, e tekintetben fellebbezését az I. rendű alperes fellebbezésében kifejtettekkel indokolta, sérelmezve a kártérítés becslésen alapuló összegét.

Az ítéltábla döntésének indokai

[20] A felperes fellebbezése alapos, az I. rendű alperes fellebbezése részben alapos, a II. rendű alperes fellebbezése alaptalan.

[21] A perben alkalmazandó Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási, vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik, továbbá, hogy felülbírálati jogkörei közül melynek, vagy melyeknek a gyakorlását kéri a másodfokú bíróságtól.

[22] A peres felek nem hivatkoztak arra fellebbezéseikben, ennek ellenére az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a perfelvétel lezárásaként a jogvita összegzését, ami eljárási szabálysértés, azonban perbeli esetben nem eredményezi az ítélet

hatályon kívül helyezését. A Pp. 191. § (1) bekezdéséből következően a bíróságnak össze kell foglalnia a perfelvételi tárgyalás időpontjáig körvonalazódott jogvita lényegét az annak elbírálása szempontjából lényeges nyilatkozatok alapján. Ez a rendelkezésre álló peradatok anyagi jogi szempontú értékelését jelenti, ami megszabja az érdemi döntés kereteit. Perbeli esetben a peres felek megtették a jogvita kereteinek meghatározásához szükséges nyilatkozataikat, így jogi álláspontjuk, kérelmeik tisztázottak voltak, ezért a jogvita összegzésének elmaradása és a perfelvétel lezárásának hiánya nem akadályozta az érdemi tárgyalás lefolytatását és a döntés meghozatalát.

[23] A felperes az általa előterjesztett keresethalmazatban egyfelől az I. rendű alperes eltiltását kérte a jogsértő magatartástól a Tvt. 4. §-a, 43. §-a és 60. §-a alapján, másfelől kártérítés megfizetésére kérte kötelezni a Ptk. 6:535. §-a szerinti veszélyes üzemi felelősség alapján. Keresetkiterjesztése folytán a II. rendű alperessel szemben is a fenti igényt kívánta érvényesíteni és kérte az alperesek egyetemleges marasztalását azzal, hogy a II. rendű alperes kártérítési felelősségének jogalapjaként a veszélyes üzemi felelősség mellett a Ptk. 6:540 §-a szerinti alkalmazottért való felelősséget is megjelölte, az egyetemleges marasztalás körében pedig az I. rendű alperes, mint munkavállaló szándékos károkozására utalt.

[24] A felperes fellebbezésében a jogvita érdemére tartozó kérdések közül kizárólag a kártérítés összegét sérelmezte, azt a keresete szerint kérte felemelni, míg az I. és II. rendű alperesek a kereset teljes elutasítását kérték. Ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet valamennyi rendelkezését felülbírálta.

[25] A Tvt. 80. § (1) bekezdéséből következően e törvény rendelkezéseit - egyebek mellett - az sérti, aki tevékenységével, vagy mulasztásával a védett természeti értéket jogellenesen veszélyezteti, károsítja, elpusztítja, vagy védett természeti terület állapotát, minőségét jogellenesen veszélyezteti, rongálja, vagy abban kárt okoz. A perbeli esetben az I. rendű alperes volt az, aki a partifecskék élőhelyét, ezáltal az ott fészkelő élő egyedeket, illetve tojásokat elpusztította. Ez a büntetőeljárás adataiból és az I., II. rendű alperes jelen perben tett nyilatkozatai alapján egyértelműen megállapítható, továbbá, hogy e tevékenységet a II. rendű alperes ügyvezetőjének utasítása alapján végezte. Lényeges e tekintetben, hogy a polgári perben eljáró bíróság a Pp. 264. § (1) bekezdésében foglaltakból következően nem állapíthatja meg, hogy az elítélt a terhére rótt bűncselekményt nem követte el. Az I. rendű alperes bűnösségét természetkárosítás büntetében jogerős ítélet állapította meg, ezért annak polgári jogi következményei alól sem mentesülhet. Mindebből következően a Tvt. 60. § (2) bekezdése alapján csak az I. rendű alperessel szemben hozható a természetkárosító tevékenységtől eltiltó rendelkezés. Ezért az ítéltábla a II. rendű alperes eltiltására vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést mellőzte.

[26] Arra helyesen utalt az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű alperest érintő eltiltó rendelkezés nem ütközik a kétszeres értékelés tilalmába (ne bis idem elve). Az Alkotmánybíróság 8/2017. (IV.18.) AB. határozata szerint nem tilalmazott ugyanazon jogellenes cselekmény miatt több, más jogágba tartozó különböző eljárás lefolytatása és ezek eredményeként jogkövetkezmény alkalmazása. A kétszeres értékelés tilalma elsődlegesen a büntető szankció többszörös alkalmazásának elkerülését célozza, önmagában az, hogy a károkozó cselekménnyel összefüggésben büntetőeljárás is lefolytatásra kerül, amely alapján büntetés kiszabása történik, nem jelenti akadályát a polgári perbeli szankció alkalmazásának. Lényeges emellett, hogy a polgári eljárásban alkalmazott eltiltás nem büntető jellegű, hanem elsődlegesen reparációs és prevenciós célokat szolgál. Ezért nem sértett jogszabályt az elsőfokú bíróság, amikor az I. rendű alperest a további természetkárosító tevékenységtől eltiltotta.

[27] A Tvt. 68. § (2) bekezdése értelmében a védett állatfaj egyede állami tulajdonban áll, az állam nevében pedig az ügyész jogosult a természetkárosító tevékenységtől eltiltás és

kártérítés iránt pert indítani. A Tvt. 81. § (1) bekezdése egyértelmű rendelkezést tartalmaz a kártérítési felelősségre vonatkozóan akként, hogy a természet védelmére vonatkozó jogszabályok, egyedi hatósági előírások megszegésével okozott kárt a Ptk. fokozott veszéllyel járó tevékenységére irányadó szabályai szerint kell megtéríteni. A Ptk. 6:535. § (1) bekezdése szerint az, aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. A veszélyes üzemi felelősség esetén elválhat egymástól a károkozó és a kárért helytállni tartozó személye, a kárért ugyanis az üzembentartó, azaz az felel, akinek érdekkörében folyik a veszélyes üzemi tevékenység [Ptk. 6:536. § (1) bekezdés]. Perbeli esetben az üzembentartó nem vitásan a II. rendű alperes, ezért az I. rendű alperes által okozott kár megtérítésére is a II. rendű alperes kötelezhető.

[28] Nem osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját, mert jelen jogvitában a Ptk. 6:540. §-ában rögzített, az alkalmazottért való felelősség szabálya nem alkalmazható függetlenül attól, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes alkalmazottjaként fejtette ki a károkozó tevékenységet. A Tvt. már idézett rendelkezése szerint ugyanis kizárólag a veszélyes üzemi felelősség szabályainak alkalmazására kerülhet sor a természet védelmét szolgáló jogszabályok megsértése esetén. Lényeges, hogy a veszélyes üzemi felelősség szigorúbb az általános felelősségi alakzatnál, az felróhatóságtól független, objektív alapú felelősséget jelent. A felelősség alóli mentesülést annak bizonyítása eredményezheti, hogy a kárt a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő [Ptk. 6:535. § (1) bekezdés 2. mondata]. Az I. rendű alperes károkozó tevékenysége azonban nem elháríthatatlan külső ok, mert a II. rendű alperessel munkaviszonyban áll, és a II. rendű alperes ügyvezetőjének utasítása alapján járt el a költsételep megsemmisítésekor, ezért a II. rendű alperes nem mentesülhet a kártérítési felelősség alól. A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla mellőzte az I. rendű alperes kártérítés megfizetésére kötelezését, illetve az alperesek egyetemleges marasztalását, a bekövetkezett kárért a veszélyes üzemi felelősségre vonatkozó szabályok alapján a II. rendű alperes, mint üzembentartó tartozik felelősséggel.

[29] Osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját a kár mértékének meghatározását illetően. Az I. rendű alperessel szemben folyamatban volt büntetőeljárásban szakértői bizonyítás foganatosítására került sor: a büntetőeljárásban (szakértő 1. neve), míg a nyomozati eljárásban (szakértő 2. neve) készített szakvéleményt. A büntetőeljárásban meghatározásra került a költőüregék száma (75 db) és az elpusztult egyedek (tojások, fiókák, kifejlett egyedek) száma is. Az eljáró bíróság a (szakértő 1. neve)-féle szakvéleményben meghatározott legalacsonyabb egyedszámot fogadta el (275 db), a felperes jelen perben előterjesztett keresetében is ennek alapulvételével határozta meg a kár összegét. A károkozó magatartás eredményeként a költőhely megsemmisült, ezért az egyedszám csak becsléssel volt meghatározható. A büntetőeljárásban beszerzett szakvélemény a polgári perben felhasználható volt, annak megalapozottságához nem fér kétség, a II. rendű alperes sem hivatkozott olyan tényre, vagy körülményre, amely azt aggályossá tette volna, ezért helyesen határozta meg az elsőfokú bíróság az abban foglaltak alapul vételével a bekövetkezett kár mértékét. Tekintettel arra, hogy a költőüregék számát az alperesek utóbb - így fellebbezésükben sem - nem vitatták, ezért a 275 egyedszámot figyelembe véve - egyedenként 50 000 Ft-os eszmei értékkel számolva - a kár a keresetben foglaltakkal egyezően 13 700 000 Ft-ban határozható meg.

[30] Osztja az ítéltábla a felperes fellebbezési érvelését abban, hogy a kártérítés összege nem mérsékelhető. A Ptk. 6:522. § (4) bekezdése különös méltánylást érdemlő körülmények esetén teszi lehetővé a kártérítés mérséklését, annak a tényleges kárnál alacsonyabb összegben történő meghatározását. Erre a jogszabályban rögzítettek alapján csak szűk körben, kivételes tények és körülmények megvalósulása esetén kerülhet sor. Lényeges, hogy főszabályként a Ptk. 6:522. § (1) bekezdése alapján a károkozó a teljes kár megtérítésére

köteles, a kártérítés csak akkor képes a reparációs funkciójának a betöltésére, ha a károsult valamennyi kára kompenzálásra kerül. A II. rendű alperes kizárólag elnehezült anyagi helyzetére hivatkozással kérte a kár mérséklését, egyéb méltányolható körülményre a fellebbezésében sem hivatkozott, ez önmagában nem elegendő a kár mérsékléséhez. Az elsőfokú bíróság ítéletében további indokként hivatkozott az "ügy sajátosságaira" ([39] bekezdés), ezt azonban részletesen nem fejtette ki, ezért nem ismert milyen további körülményeket, illetve sajátosságokat vett figyelembe a kártérítés összegének mérséklésekor. Minderre tekintettel különös méltányolást érdemlő körülmény hiányában a II. r. alperes a kártérítés teljes összegének megfizetésére köteles. Ezért az ítéltábla annak az elsőfokú ítéletben meghatározott összegét a felperes fellebbezésében foglaltak szerint felemelte.

[31] Ami az elsőfokú ítélet kiegészítését és a felperes ezt érintő fellebbezését illeti, az elsőfokú bíróság ítéletéből egyértelműen megállapítható, hogy a keresetnek csupán részben adott helyt, azaz volt olyan kereseti kérelem, amelyet alaptalannak ítélt, de amelynek elutasítását az ítélete rendelkező részében elmulasztott feltüntetni. Az elsőfokú bíróság ezt utóbb észlelte és a Pp. 355. § (2) bekezdésében foglaltak helyes alkalmazásával döntött az ítélete kiegészítéséről. A felperes a kiegészítő ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását a jogvita érdemét érintő döntés ellen előterjesztett fellebbezésében foglaltak szerint kérte, ezért az ítéltábla fentebb részletezett döntésére, azaz az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására figyelemmel a felperes kiegészítő ítélet elleni fellebbezése is érdemben elbírálásra került.

[32] Helyesen hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság perköltség viselésére vonatkozó rendelkezése még az érdemi döntés megváltoztatásának hiányában is téves. Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti megváltoztatására tekintettel azonban módosult a peres felek pervesztessége-pernyertessége aránya és ebből következően az általuk fizetendő perköltség és elsőfokú eljárási illeték összege. E tekintetben kiindulópont, hogy az ügyész helyett a perköltség viselésére a Pp. 88. § (2) bekezdése alapján az állam köteles, míg az I. rendű alperes a perben teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a feljegyzett eljárási illetékben pervesztessége esetén sem marasztalható.

[33] Az elsőfokú eljárásban a felperes keresetének pertárgyértéke egyfelől a természetkárosító tevékenységtől eltiltás tekintetében 600 000 Ft, míg a kártérítést illetően 13 700 000 Ft. A felperes II. r. alperessel szembeni kártérítési igénye megalapozottnak bizonyult, míg az eltiltás tekintetében alaptalan lett, azaz a II. rendű alperes pervesztessége nagyobb arányú, a felperes azonban nem jelölte meg, mire alapítja a költségigényét (Pp. 81. §), ezért e tekintetben az ítéltábla a döntéshozatalt mellőzte.

[34] Az I. rendű alperes terhére mutatózó elsőfokú eljárási illeték - az eltiltás tekintetében - 36 000 Ft, amelyet a részére engedélyezett költségmentességre tekintettel az állam visel, ezért az ítéltábla az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét leszállította. Ezzel szemben a II. rendű alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét pervesztességével arányosan 822 000 Ft-ra felemelte (13 700 000 Ft 6 %-a).

[35] Az ítéltábla a fentebb kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

[36] A másodfokú eljárásban megállapítható perköltség és eljárási illeték összege és annak viselése fellebbezésenként az alábbiak szerint alakul:

[37] A felperes fellebbezésének pertárgyértéke mindkét alperes tekintetében 6 850 000 Ft. Az I. rendű alperes a fellebbezési eljárás során felmerülő perköltségét a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján a pertárgyérték 5 %-ában kérte megállapítani, amit 342 500 Ft + áfa összegben jelölt meg azzal, hogy készkiadás címén tárgyalásonként 30 000 Ft + áfa összegű jelenléti díjat kért elszámolni. Megbízási szerződést nem csatolt. A

másodfokú eljárásban megbízási szerződés hiányában az ügyvédi munkadíj csak az IM. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján állapítható meg. A felperes fellebbezése az I. rendű alperes vonatkozásában eredménytelen lett, ezért az I. rendű alperest a fenti pertárgyérték alapján megillető másodfokú perköltség összege 217 487 Ft-ban határozható meg. Az ezzel összefüggésben felmerült és feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összege pedig 548 000 Ft, amelyet az állam visel.

[38] A felperes II. rendű alperessel szemben előterjesztett fellebbezése megalapozottnak bizonyult, figyelemmel azonban arra, hogy a már kifejtettek szerint a felperes javára másodfokú perköltség nem állapítható meg, a II. r. alperes e fellebbezéssel összefüggésben csak a feljegyzett másodfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezhető, ami a fenti pertárgyérték figyelembevételével 548 000 Ft.

[39] Az I. rendű alperes fellebbezése a tevékenységtől eltiltás vonatkozásában alaptalannak, a kártérítés tekintetében pedig alaposnak bizonyult, az abszolút pernyertessége 5 650 000 Ft-ban határozható meg (6 850 000 Ft - 2 x 600 000 Ft), amely után az IM. rendelet 3. § (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján 179 387 Ft összegű másodfokú perköltség illeti. Az I. rendű alperes fellebbezése kapcsán feljegyzett 596 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli azzal, hogy ebből 48 000 Ft az I. rendű alperes személyes költségmentességére, 548 000 Ft pedig a felperes illetékmentességére figyelemmel marad az állam terhén.

[40] A II. rendű alperes fellebbezése az eltiltás tekintetében alapos, míg a kártérítés tekintetében alaptalan lett, ezért a fellebbezés pertárgyértéke (7 450 000 Ft) alapján feljegyzett 596 000 Ft fellebbezési eljárási illetékből a II. rendű alperes 548 000 Ft megfizetésére köteles az állam javára, míg 48 000 Ft illetéket az állam visel.

[41] A fentieket összegezve: az I. rendű alperest megillető másodfokú perköltség összege 396 874 Ft (217 487 Ft + 179 387 Ft). A feljegyzett fellebbezési eljárási illetékből a II. rendű alperes az állam javára 1 096 000 Ft-ot köteles megfizetni (2 x 548 000 Ft), míg az állam terhén maradó fellebbezési eljárási illeték összege 1 192 000 Ft (548 000 Ft + 596 000 Ft + 48 000 Ft).

Szeged, 2022. június 22.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Dobler László sk.
táblabíró

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.083/2022/11.

A felperes:

az Ügyész

A felperes képviselője:

(.....) Megyei Főügyészség (ügyintéző: ügyész neve, ügyészség címe.)

Az alperesek:

I. rendű alperes: (I. r. alperes neve) (lakcíme)

Az I. rendű alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Juhász Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Juhász Ádám ügyvéd, iroda címe.)

II. rendű alperes:

(II. r. alperes neve) Korlátolt Felelősségű Társaság ((címe).)

II. rendű alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Makó Sándor ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

Jogsértő tevékenységtől való eltiltás és kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék, 6.P.20.426/2020/37.

A fellebbezést benyújtó fél:

Felperes: 6.P.20.426/2020/39.

I. rendű alperes: 6.P.20.426/2020/38.

II. rendű alperes: 6.P.20.426/2020/40.

V É G Z É S

Az ítéltábla a Pf.II.20.083/2022/9. számú ítélete rendelkező részét az alábbiak szerint javítja ki:

"Kötelezi a Magyar Államot, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 396 874 Ft (háromszázkilencvenhatezer-nyolcszázhetvennégy) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság felhívására 1 096 000 (egymillió-kilencvenhatezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket, a további 1 192 000 (egymillió-százkilencvenkettőezer) Ft másodfokú eljárási illetéket az állam viseli."

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az ítéltábla a peres felek közötti jogvitában a Pf.II.20.083/2022/9. számú ítéletében döntött. Számítási hiba folytán tévesen tüntette fel az ítélet rendelkező részében a Magyar Állam által az I. rendű alperesnek fizetendő másodfokú perköltség, továbbá a II. rendű alperes által az államnak fizetendő fellebbezési eljárási illeték, valamint az állam terhén maradó másodfokú eljárási illeték összegét.

[2] A jogerős ítélet indokolásában a számítás levezetésével a perköltség és az eljárási illeték helyes összegét határozta meg, ezért a Pp. 364. §-a szerint alkalmazandó Pp. 352. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az ítélet rendelkező részének kijavításáról.

Szeged, 2022. július 6.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Dobler László sk.
táblabíró

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.083/2022/14.

A felperes:

az Ügyész

A felperes képviselője:

(.....) Megyei Főügyészség (ügyintéző: ügyész neve, ügyészség címe.)

Az alperesek:

I. rendű alperes: (I. r. alperes neve) (lakcíme)

Az I. rendű alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Juhász Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Juhász Ádám ügyvéd, iroda címe.)

II. rendű alperes:

(II. r. alperes neve) Korlátolt Felelősségű Társaság ((címe).)

II. rendű alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Makó Sándor ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

Jogsértő tevékenységtől való eltiltás és kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék, 6.P.20.426/2020/37.

A fellebbezést benyújtó fél:

Felperes: 6.P.20.426/2020/39.

I. rendű alperes: 6.P.20.426/2020/38.

II. rendű alperes: 6.P.20.426/2020/40.

K I E G É S Z Í T Ó Í T É L E T

Az ítéltábla a Pf.II.20.083/2022/9. számú ítélet rendelkező részét az alábbiak szerint egészíti ki:

Kötelezi a Magyar Államot, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 727 570 (hétszázhuszonhétezer-ötszázhetven) Ft elsőfokú perköltséget.

A kiegészítő ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes keresetében az I-II. rendű alperesek eltiltását kérte a védett állatokra vonatkozó természetvédelmi jogszabályokat sértő tevékenységtől, a védett állatfajok egyedének zavarásától, károsításától, elpusztításától, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetésétől, lakó-, élő-, táplálkozó-, vagy bújóhelyének lerombolásától, károsításától, továbbá kérte az I-II. rendű alperesek egyetemleges kötelezését 13 700 000 Ft kártérítés és ennek járulékai megfizetésére.

[2] Az I-II. rendű alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletében eltiltotta az I-II. rendű alpereseket a kereset szerinti jogsértő tevékenységtől és egyetemlegesen kötelezte 6 850 000 Ft kártérítés és annak járulékai megfizetésére.

[4] A fellebbezés folytán eljáró ítéltábla Pf.II.20.083/2022/9. sz. ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, mellőzte a II. rendű alperes eltiltását a jogsértő tevékenységtől, és az I. rendű alperes 6 850 000 Ft kártérítés és járulékai megfizetésére történő kötelezését. A II. rendű alperes által fizetendő kártérítés összegét 13 700 000 Ft-ra és annak késedelmi kamataira felemelte. Kijavított ítéletében rendelkezett az elsőfokú eljárási illeték, továbbá a másodfokú perköltség- és eljárási illeték viseléséről. Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti megváltoztatása folytán az I. rendű alperest megillető elsőfokú perköltség összegéről azonban nem rendelkezett.

[5] A periratokból megállapíthatóan, az I. rendű alperes az elsőfokú eljárásban érdemi ellenkérelme mellékleteként (3. sorszám) költségfelszámítást csatolt, amelyben a 32/2003.

(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján kérte költségei megállapítását. Az ügyvédi munkadíj összegét 611 000 Ft + áfa összegben határozta meg, további költségként igényt tartott tárgyalásonként 20 000 Ft + áfa összegre.

[6] Az elsőfokú bíróság a perben négy tárgyalást tartott (2020. november 23., 2021. február 10., augusztus 30., október 11.).

[7] A fentiek alapján az I. rendű alperes javára megállapítható elsőfokú perköltség összege – teljes pernyertessége esetén - 877 570 Ft lenne. Az I. rendű alperes a vele szemben érvényesített kártérítési igény tekintetében teljes egészében pernyertes lett (13 700 000 Ft), a jogsértő tevékenységtől eltiltás vonatkozásában azonban pervesztes lett, ezért a pernyertesség, pervesztesség arányának figyelembevételével az ítéltábla a javára megállapítható elsőfokú perköltséget az általa előterjesztett költségfelszámításhoz képest mérsékelt összegben állapította meg, azzal, hogy annak viselésére az állam köteles.

[8] Az ítéltábla az ítélet kiegészítéséről a Pp. 355. § (2) bekezdésében foglaltak alapján rendelkezett. A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Pp. 355. § (7) és 365. § (2) bekezdésén alapul.

Szeged, 2022. szeptember 7.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Dobler László sk.
táblabíró